כל כנויי נזירות פרק ראשון נזיר ה.

מסורת הש"ס

ו) [ברכות נח.], ב) שיר״ה נח. מכות יג: תולין סה. יומא יז: נדה כב: יומא כ: הוריות מ: מנחות ד. מה. כתובות לב., ג) פ״א אב״ז, ד) ל״ג, ה) תמורה יד:, ו) סם ומדר עולם פ״ד, ז) לקמן לט. נדרים ד: תענית יז. קהלרין כב: מ״ק יט:, ח) [עי׳ תוספתא תמורה י. ד״ה לימתן], ט) לעיל נ: וש״נ, י) [ויקרא כה], כ) ל״ל שיה, ל) ל״ל מעמש.

נוסחת הריב"ן

א) כלומר שקן: ב) יום עלמו: ג) גמיר לה כדכתיב: ד) דשלשים יום: ה) לחכי לא: ו) (ולוקמה לעמיר הכי) לימא בכ״ר: ז) ולכ׳ יוסי: ח) ותומרייהו: ט) אחיו: י) ל׳ יום: כ) (כיון) לימא בכ״ר: ל) שהיא: מ) למלון: נ) לפני מות שאול: ס) לשיל׳ ועלי ייסב על כל ל״ל: ע) שאותו: פ) יוסב: צ) (לכן) שאמרנו: ר) מרי:

הגהות הב"ח

(א) רש״י ד״ה ונא ר׳ הוא וכו׳ דהתהוא ג״ש:

גליון הש"ם

תוס׳ ד״ה ס״ם נבי בחנים. וא״ב גילוף וכו׳. ק״ל כה פשיטא לאין לומרו ג״ע מגיר סתם דקתם פסק מיתתו ו״ע עדיין מיתתו שלם אלא דילפינן מתלה סהן מגיר פרש פרש דגני כהן שיטור ל׳ יום ואמרי׳ הטעם נבי כהן משום כוכבו ודעבי׳ דשיטור כוכב ל׳ יום וחכו הפיקר מה דלינו למילף שיטור׳ דכוכב כמה הוי ומה שייטות למילף ענין זה מגיר סתם:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס׳ ד״ה הני (מקן) מרבנים שנה למלה וכו׳ מלה מרידת (אכלנום בשאלת להם מלן). נ״ב אלן הס״ד ואמ״כ מה״ד שהיא (שנת יוד) מ״מ:

הגהות התוספות

1. ל״ל יכא רבי הוא דאמר אין ימים כו׳. 2. ל״ל בכל. 3. ל״ל אחכמי. 4. ל״ל מ׳ ואות למ״ד נמחק. 5. ל״ל ולפי שמרבי. 6. אלן הס״ד ומה״ד היא שנת עשר כו׳ ותינת שהיה נמחק. 7. מיכת אותה נמחק. 8. ל״ל ולמ״ד ותינת ואפי׳ נמחק. 9. ל״ל הכתובים.

מוסף רש"י

ואין ימים פחותים משנים. ללא תאכל כיד לוקח פחות משני ימים (עזרכין לא.), זו היא שיבה זו היא ביאה. לאין נזירה שוה זה מזה (יומא ב. מכות יג:) אלומר ילמינן נזירה שוה מעיבה לגיאה כמו דהוו תרוייהו שיבה לו תרוייהו ביאה (נדה כב.) דאמ״ג אלא דמו קרבי לחדדי, כיון דתרוייהו בגיאת כהן משמעי דיינינן כהו נזירה שוה (יבמות יז. וראה רש״י ערובין יא. בארוכה).

פי' הרא"ש

מה להלן ר״ב חדש כתיב עד מלאת לו שנה תמימה. והא (רבי הוא) דאמר החם בערכין אין ימים פחותים משנים שאין המוכר יכול לגאול תוך ב׳ ימים. ודרש ימים כשסטיה לתחלה גאולה. ודרש לי׳ שנה לסוף גאולה משום דכתיב עד מלאת לו שנה תמימה גאולה. ו) ד׳ ימים בשנה והיינו מג׳ חדשים לג׳ חדשים: זו היא שיבה זו היא ביאה. מה ביאה תולין ונקוצה ושח ונותן לו שבוע אף שיבה תולין ונקוצה (ושח) ונותן לו שבוע אע״ג דלא דמי תיבות לחדדי כיון דמשמעותן חד קא דריש ליה בג״ש: דילמא ד׳ ירחי חד זימנא וחרי ירחי חד זימנא. ב׳ ימים הראשונים היו מארבע חדשים לד׳ חדשים וב׳ האחרונים מב׳ חדשים לב׳ חדשים. הלכך

עין משפט נר מצוה

לא א מיי׳ פ״ג מהל׳ מירות הלכה יב:
לב ב מיי׳ שם הל׳ ו סמג לאוין רמב:
לג ג מיי׳ שם הלכה ו והל׳ י:

תורה אור השלם

1. ואיש כי ימכר בית מושב עיר חומה והיתה גאלתו עד תם שנת ממכרו ימים תהיה גאלתו:
2. יהי מקץ שתים ימים ופרעה חלם והנה עמד על היאר: בראשית מא א
3. עד חדש ימים עד אשר יצא מאפם והיה לכם לזרע יען כי מאסתם את יי אשר בקרבכם ותבכו לפניו לאמר למה זה יצאנו ממצרים: במדבר יא כ
4. מימים ימימה תלבנה בנות ישראל להנות לבת יפתח הגלעדי ארבעת ימים בשנה: שופטים יא מ
5. ושב הכהן ביום השביעי וראה והנה פשה הנגע בקירות הבית:
ויקרא יד לט
6. כל ימי נדר נזרו תער לא יעבר על ראשו עד מלאת הימים אשר יזיר ליי קדש יהיה גדל פרע שער ראשו: במדבר ו ה
7. מיין ושכר יזיר חמץ יין וחמץ שכר לא ישתה וכל משרת ענבים לא ישתה וענבים לחים ויבשים לא יאכל: במדבר ו ג
8. דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם איש או אשה כי יפלא לנדר נדר נזיר להזיר ליי: במדבר ו ב

פי' הרא"ש (המשך)

שבקיון קרא דלא מפרש ולילפי׳ מקרא דמפרש: מ״ט גבי כהנים משום דאיכא כובד וכו׳ וכהנים נופיי׳ ולפי׳ פרש (פרש) מגזיר דמגלחים לל׳ יום בסנהדרין פ׳ ב״ג והא דלא יליף נזיר עולם מסתם נזיר משום דהתם דין הוא דמגלח משום דשלמו ימי נזירותו הלכך יליף מכהן דלא פסקה כהונתו ומגלח: מאי איכא ביניייהו לשאר (דתוקע) (אתוהי) הוה מצ״ל דאינהו מצו לגלחו בסספרים ואיהו דוקא בהער. ואיהו דוקא מיקל והם יכולים לגלח הבל. אלא בסתם גילוח שרגילין בני מלכים לגלח קא בעיא מאי בעייהו ואין דרכם לגלח הכל וגם בסספרים. והא דלא קאמר שהוא מביא ג׳ בהמות כשהוא רוצה לגלח כדין סתם נזיר שאינו מגלח אלא בשעת הבאת קרבנותיו איכא למימר דהיינו האי דקא מגלח עד פניא. ולאו דוקא פניא אלא דלא מגלח עד הבאת קרבנותיו: מאי עבידתיהו מאיזה חשבון היתה המרידה: לקץ מ׳ שאלו להם המלך. מרדות של אבשלום וישראל שמרדו במלכות בית דוד מנה ממרדות ישראל שמרדו במלכות של עולם ושאלו להם מלך: סתם נזירות ל׳ יום. אם אמר הריני נזיר בסתם ולא פי׳ כמה צריך לנהוג נזירות ל׳ יום וכגמ׳ מפרש מנ״ל: הריני נזיר אתת גדולה וכו׳. בין שאמר הריני נזיר גדולה ובין שאמר הריני נזיר קטנה ובין שאמר הריני נזיר מבאן ועד סוף העולם נוהג נזירות ל׳ יום. ולא אמרי׳ כשאמר אתת גדולה יגהוג נזיר יותר מל׳ וכשאמר נזיר קטנה יגהוג פחות מל׳. וכן כשאמר מכאן ועד סוף העולם [יהיה נזיר עולם]: יהיה בגימטריא תלתין הוו. יראה דגמרא גמירי לה ואסמכה אהך דכתיב: דלאו מ״ג מדות היא שהתורה נדרשת בהן: כנגד נזיר נדרו נזרו יזיר וכו׳ ול׳ חסר לע״ב. דלא קתשיב דלשון כתר ונזר הוא כדמתרגמינן כלילא: זוב מתנא נילף מנזיר נזרו דמסתברא טפי דכלהו איכתבי למנינא מלמדרש גי׳ מלה: הנתן נזיר נזרו לדרשא אתא. קצת פייניהו ודרשינן להו הלכך לאי למנינא איכתיבו: ו) מהדנהו למנינא כולהו למנינא דהנהו לאו לדרשא מגלי על אינך דכמו דהנך למנינא אינך נמי למנינא ותרתי שמעי מיניהו:

נזירות

אין ימים פחותים משנים. דלרבים מימים תהיה גאולתו שאין המוכר יכול לגאול בפחות משני ימים. (והא מ״ר כו׳) הכי נמי דבכל[2] ב׳ ימים יקל שערו ומשני דבב׳ ימים ליכא כובד ומסתמא לא נתקבל ג״ש להני[3] אלא ממשמעות דימים דהיינו שנה תהיה גאולתו שגואל אחרי ב׳ ימים כל השנה כדכתיב בתריה ואם לא יגאל עד מלאת לו שנה תמימה אלמא דכל השנה גואל: **תלבנה** בנות ישראל[4] לתנות לבת יפתח ד׳ ימים בשנה. ומשמע בסוף כל ג׳ חדשים הלכו לרלות ומשני מגא ידעי׳ דמחלקין השנה בשוה דילמא תרין ירחין בחד זמנא וד׳ ירחין בחד זמנא וב׳ ירחין בחד זמנא [וכו׳] וכיון דהכי הוא לא ידעינן מהיכא נילף דלית לן למילף ממקום שיכול להיות שאין הדבר כ׳(עוד) להכי ילפינן מבתי ערי חומה: **מ"ט** גבי כהנים [דאיכא] כובד. ומ״ת והא כהני׳ עצמם ילפי׳ (תענית יז.) מסתם נזי׳ פרע פרע דמקילין אחת לשלשים יום ומ״כ נילף נזיר עולם מסתם נזיר דהוי שלשים יום וי״ל דלא מיסתבר ליה ללמוד קדושת עולם מקדושת שנה ולהכי יליף מכהנים אע״ג דלמד מן הלמד משום דכהנים נמי קדושת עולם הוי: **מאי איכא** ביניה לשאר אחוהי. ומ״ת וימא דאיכא ביניייהו קרבנות דהוא מביא ולא הן וי״ל דה״ק מאי איכא ביניה בתגלחת דקאמר קרא ויהי מקץ ימים אשר יגלח[5] משום דכתגלחת היה מתחר: **הני** (מקץ) מ׳ שנה למאי. פי׳ דליכא למימר למ׳[6] שנה (למאי) למלכות בית דוד דאז מרד אכשלום דהא משמע קראי דהיה מלך ה׳ שנים אחר מעשה זה ג׳ של רעב ואחד שמנה ישראל ואחד שהעמיד משמרות ומשני מקץ מ׳ שנה שאלו להם מלך (אלו) שמרדו[5] במלכו של עולם אלה מרידת [אכשלום בשאלתם להם מלך [6] א] שהיה שנת עשר [לשמואל ובאחי י״א העמיד מלך ומלך אחי י״ח וכ׳ שנים הרי ד׳ שנים לשאלה ובתחלת ל״ו למלכות בית דוד היא שנת מ׳ לשאלה ואח״כ מרד אכשלום והשנה ההיא היה שנת רעב וגם אותה[7] שנת מ׳ לשאלה ואפי׳[8] מרד בתחלת שנת מ׳ לשאלה ולאו דוקא מקץ מ׳ שנה: **סתם** נזירות שלשים יום. וכגמרא מפרש טעמא:

בר פדא אמר בנגד נזירות האמורין בתורה שהן ל׳ חסר אחת. פירוש כתובים[9] נפרשת נזיר וכנגדן מושך סתם שהנזירות חלה על נזירות ובר

ויליף[1] ימים ימים מבתי ערי חומה מה התם א״ב חדש א״אף כאן י״ב חדש ר׳ נהוראי אומר מגלח אחת לל׳ יום רבי יוסי אומר מגלח מערב שבת לערב שבת שכן מצינו בבני מלכים שמגלחים מע״ש לע״ש מאי טעמא דרבי יליף מבתי ערי חומה והא רבי הוא דאמר[6] אין ימים פחותין משנים האי גזירה שוה משום כובד גמיר ובשני ימים ליכא כובד ואימא ב׳ שנים דכתיב[2] ויהי מקץ שנתים ימים דנין ימים שאין עמהן שנים מימים שאין עמהן שנים ואל יוכיח זה שיש עמו שנים ואימא ל׳ יום דכתיב[3] עד חדש ימים דנין ימים שאין עמהם חדשים מימים שאין עמהם חדשים ואל יוכיח זה שיש עמו חדשים ואימא מהכא[4] מימים ימימה וגו׳ דנין ימים מימים ואין דנין ימים מימימה ומאי נפקא מינה והא[6] תנא דבי ר׳ ישמעאל[5] ושב הכהן ובא הכהן זו היא שיבה זו היא ביאה הני מילי היכא דליכא דדמי ליה אבל היכא דאיכא דדמי ליה מדדמי ליה ילפינן[6] איכא דאמרי מנא ידעינן דכל תלתא ירחין חד זימנא דילמא ארבעה זימני בשתא[7] (א״נ) ארבעה ירחין חד זימנא תרין ירחין בחד זימנא רבי נהוראי אומר מגלח אחת לשלשים יום מאי טעמא גבי כהנים משום דאיכא כובד ה״נ איכא כובד ר׳ יוסי אומר מגלח מערב שבת לערב שבת מאי איכא ביניה לשאר אחוהי יום טוב שחל להיות באמצע שבת דאחוהי מגלחין הוא לא מגלח אי נמי לגלוחי מן צפרא דמעלי שבתא אחוהי מגלחין אידו לא מגלח עד פניא[8] הני ארבעים שנה מאי עבידתייהו ר׳ נהוראי אומר משום רבי יהושע לקץ מ׳ שנה ששאלו להן מלך[9] תנא אותה שנה ששאלו להן מלך היא שנת עשר לשמואל הרמתי: **מתני'** [10]סתם נזירות ל׳ יום: **גמ'** מנהני מילי אמר רב מתנא אמר קרא[6] קדוש יהיה יהיה בגמטריא תלתין הוו[6] בר פדא אמר בנגד נזיר נזרו האמורים בתורה ל׳ חסר אחת ורב מתנא נמי נילף מנזיר נזרו אמר לך ההוא לדרשה[7] מיין ושכר יזיר[11] לאסור יין מצוה כיין ראשון[8] כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר מלמד שהנזירות חלה על נזירות

בכך: **איכא ביניייהו.** כזמן שחל יו״ט להיות באמצע שבת דאחוהי מגלחין בערב יום טוב והוא אינו מגלח עד ערב שבת. ואי קשיא לך ולרבי[11] מאי שנת אכשלום דמסתפרים אחת לג׳ יום משום לבני דידהו הוי כובד ורבי מתרץ לטעמיה דאכשלום הואיל ובעל כח הוה לא הוה כובד לדידיה עד שנים עשר חדש כי כתיב גבורתו [שופטים מ] ולרבי יוסי הואיל[12] דלאומרמייהו דבני מלכים להסתפר מערב שבת לערב שבת הוה ליה כובד כשאר[13] אחוהי מינסי לפני ג׳ שאול בעולם שהיה נקרא מלך לא פסק ושתים שמלך שאול בעלמו כחיי שמואל כמו שלמדנו [בסדר עולם] אלא מת שמואל לפני[1] שאול אלא ד׳ חדשים וי״ז שמלך דוד וטעה אכשלום ואמר עכשיו הגיע הקץ של אבא ואלכה לחברון להסב לי שם המלוכה. ואם נפל חדש אחד אומר מנין אתה אומר שאותה שנה שמלכו שמואל ושאול שהיתה בתחילת מלכות של שאול ושמואל לא מת לפני שאול אלא ד׳ חדשים מכאן אתה למד שבאותו יום שנעלמה שנה ולשלה[2] דכתיב ועלי הכהן יושב על הכסא (שמואל א ד) [3]באותו יום נתמנה לשופט והיינו דכתיב[4] יסב על הכסא ונמלטו שבאותה שנה נתעברה חנה וילדה שמואל ונאמר בו בשמואל (שם) ויסב שם עד עולם עד עולמו של יובל ג׳ שנים ושתי שנים שנמלטו אמו הרי לך שנים של שמואל ג״כ שנים ועלי כמה שנים נתמנה על ישראל מ׳ שנה וכשהיה לו לעלי ארבעים שנה בן כמה שנים היה שמואל הוי אומר בן ל״ט שנה שגריך אתה להוציא שנה אחת לעיבורו כמה נשתיירו לו משנותיו של שמואל ל״ג לא מהן עשר שמלך שמואל אחר מיתתו של עלי ונשתיירו[5] הן ג׳ שנים זו היא [6]שאמרו אחת שמלך שאול ושמואל ושתים שמלך שאול בעלמו: **כד פדא אמר כנגד נזיר נזרו וגדר** [7]**נדרו האמור בפ׳ נזיר שכן ל׳ חסר אחת.** לנדור נדר נזיר להזיר יזיר נזרו נדר נזרו יזיר הזירו נזרו והזיר נזרו נזרו הנזיר נזרו נזרו הנזיר נזרו הנזיר הנזיר נזרו הנזיר ידור נזרו ידור נזרו הרי ל׳ חסר אחת. נזר אלהיו לא קתשיב לפי שאינו לשון נזירות אלא לשון עטרה כמו התרגום: **נזיר להזיר מלמד שהנזירות חלה על נזירות.** שאם אמר הריני נזיר אם אוכל ככר זו ואחזר ואמר הריני נזיר אם אוכל ככר זו ואכלה מונה שתי נזירות דלפף על גב ככר אחד הוא חלה נזירות על נזירות. וכיון דהני אתו לדרשא ולא למנייא אחריני נמי לאו למנייא אתו: **וכל**

גימט׳ דלאו מ״ג מדות היא שהתורה נדרשת בהן: כנגד נזיר נדרו נזרו יזיר וכו׳ ול׳ חסר לע״ב. ו) ד׳ ימים בשנה והיינו מג׳ חדשים לג׳ חדשים: זו היא שיבה זו היא ביאה. מה ביאה תולין ונקוצה ושח ונותן לו שבוע אף שיבה תולין ונקוצה (ושח) ונותן לו שבוע אע״ג דלא דמי תיבות לחדדי כיון דמשמעותן חד קא דריש ליה בג״ש: דילמא ד׳ ירחי חד זימנא וחרי ירחי חד זימנא. ב׳ ימים הראשונים היו מארבע חדשים לד׳ חדשים וב׳ האחרונים מב׳ חדשים לב׳ חדשים. הלכך

ו) נדרים לח.], ב) שיר״ה נח. מכות יג: תולין סה. יומא כ: הוריות מ: מנחות ד. מה. כתובות לב., ג) פ״א אב״ז, ד) ל״ג, ה) תמורה יד:, ו) סם ומדר עולם פ״ד, ז) לקמן לט. נדרים ד: תענית יז. קהלרין כב: מ״ק יט:, ח) [עי׳ תוספתא תמורה י. ד״ה לימתן], ט) לעיל נ: וש״נ, י) [ויקרא כה], כ) ל״ל שיה, ל) ל״ל מעמש.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com